

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Методичні рекомендації
до змісту та організації самостійної роботи
студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»

*Схвалено на засіданні Науково-методичної ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
“ ___ ” _____ 2017 р.
(протокол № ____)*

Самостійна робота студента - це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Відповідно до п. 6.1 Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом МОН України від 2.06.1993 р., **самостійна робота студента** є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми.

Самостійна робота студента повинна бути конкретною за своєю спрямованістю і супроводжуватися ефективним контролем та оцінкою її результатів.

Зміст самостійної роботи студента полягає в науково обґрунтованій системі дидактично та методично оформленого навчального матеріалу і визначається з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівців, яку відображено в освітньо-професійній (освітньо-науковій) програмі та робочому навчальному плані. Зміст самостійної роботи студента з кожної **навчальної дисципліни** визначається робочою навчальною програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Вимоги до змісту **курсової, кваліфікаційної, дипломної, магістерської** роботи визначаються кафедрою (цикловою комісією) з урахуванням освітньо-

професійної (освітньо-наукової) програми підготовки молодшого спеціаліста, бакалавра, магістра.

Зміст завдань для самостійної роботи, які виконуються в період практик (навчальних, виробничих, педагогічних, переддипломних тощо), конкретизується в програмах практик.

У ході самостійної роботи студент:

- засвоює теоретичний матеріал з навчальної дисципліни, що вивчається (засвоєння лекційного курсу, а також окремих його розділів, тем, положень і т.д.);
- закріплює знання теоретичного матеріалу, використовуючи необхідний інструментарій практичним шляхом (розв'язання задач, виконання розрахунково-графічних робіт, виконання контрольних робіт, тестів для самоперевірки, тестів з фізичної підготовленості);
- застосовує отримані знання і практичні навички для аналізу ситуацій і вироблення правильного рішення (підготовка до групової дискусії, підготовча робота в рамках ділової гри, письмовий аналіз конкретної ситуації, розробка мистецьких проєктів, під час участі та організації спортивних заходів тощо);
- застосовує отримані знання та уміння для формування власної позиції, теорії, моделі (написання курсової, кваліфікаційної, дипломної, магістерської роботи, наукової доповіді, статті, науково-дослідної роботи).

Самостійна робота з навчальної дисципліни для студентів може включати різні форми, які визначаються робочою навчальною програмою, залежно від мети, завдань та змісту навчальної дисципліни, специфікою спеціальності. Умовно самостійну роботу студентів можна розділити на базову і додаткову.

Базова самостійна робота забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів з усіх навчальних дисциплін навчального плану.

Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт.

Базова самостійна робота студентів може включати такі види робіт:

- опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури;
- пошук (підбір) і огляд літератури і електронних джерел інформації з індивідуально заданої проблеми навчального курсу;
- виконання домашніх завдань;
- переклад текстів з іноземних мов;
- лінгвістичний / стилістичний аналіз текстів;
- самостійна творча робота (вивчення музичних творів, робота над роллю, створення творів образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва, дизайну);
- самостійне прослуховування музичних творів;
- розвиток фізичних якостей, удосконалення техніки і тактики з обраних видів спорту, розвиток особистісних психологічних характеристик для покращання спортивної результативності;
- вивчення матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення;
- підготовка до лабораторних робіт, практичних (семінарських) занять;
- підготовка до написання контрольних робіт, інших форм поточного контролю;
- систематизація вивченого матеріалу перед семестровим екзаменом.

Додаткова самостійна робота спрямована на поглиблення і закріплення знань студента, розвиток аналітичних навичок з проблематики навчальної дисципліни. Вона може включати такі види робіт:

- науково-дослідницька робота, участь у наукових студентських конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах;
- аналіз наукових публікацій з визначеної викладачем теми;
- аналіз статистичних і фактичних матеріалів за заданою темою, проведення розрахунків, складання схем і побудова моделей на основі статистичних матеріалів;
- проведення соціологічних, маркетингових та інших статистичних досліджень у поза аудиторний час;
- написання реферату, есе за заданою проблематикою;
- написання творів, газетних статей, складання віршів, розробка сценаріїв;
- підготовка рецензії на наукову статтю;
- бібліографічний огляд літератури за заданою проблематикою;
- розробка мультимедійної презентації;
- написання комп'ютерної програми;
- розробка системи вправ, практичних задач, ситуативних завдань (діалоги, полілоги, монологи, проекти, дискусія);
- опрацювання неадаптованих художніх/публіцистичних текстів;
- виконання індивідуальних графічних завдань;
- підготовка хронологічних таблиць;
- оформлення карт, таблиць і схем;
- підготовка термінологічних словників;
- розробка конспектів уроків із фізичної культури, положень про спортивні змагання та сценаріїв спортивно-оздоровчих заходів та ін.

Контроль та оцінювання окремих видів самостійної роботи студента здійснюється залежно від рівня та якості виконаних видів завдань самостійної роботи (згідно робочих планів викладача), і оцінюється відповідною кількістю балів.

Оцінювання базової та додаткової самостійної роботи студентів здійснюється у журналі обліку роботи академічної групи. Викладач виводить загальну підсумкову оцінку за самостійну роботу студента, виставляє кожному студенту в окремій колонці «Самостійна робота» у журналі академічної групи на сторінці відповідної навчальної дисципліни. Ця оцінка (оцінки) входить у систему оцінювання розроблену викладачем для кожної навчальної дисципліни.

Самостійна робота забезпечується:

- інформаційними ресурсами (довідники, підручники, навчальні посібники, банки індивідуальних завдань тощо);
- електронно-обчислювальною технікою;
- бібліотечними приміщеннями і ресурсами, навчальними кабінетами, комп'ютерними класами, лабораторіями, фонокабінетами, художніми майстернями тощо;
- спортивними спорудами, інвентарем та відповідною спортивною формою;
- методичними матеріалами (вказівки, практикуми, рекомендаціями і т.п.);
- матеріалами для здійснення контролю (екзаменаційні білети, контрольні завдання, тести і т.п.);
- консультаціями з боку викладача;
- можливістю публічного обговорення теоретичних або практичних результатів, отриманих студентом самостійно (диспути, круглі столи, наукові семінари, конференції, олімпіади, конкурси).

Самостійна робота студента забезпечується системою **навчально-методичних засобів**, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни, а саме:

- програми з усіх навчальних дисциплін;
- програми усіх видів практик;

- підручники, навчальні посібники, інша навчально-методична література;
- наукова, фахова монографічна і періодична література;
- інструктивно-методичні матеріали, вказівки до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін;
- методичні вказівки до виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- методичні вказівки до виконання курсових, кваліфікаційних, дипломних, магістерських робіт;
- переліки тестових питань.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента.

Методичні вказівки (рекомендації) укладаються відповідно до «Вимог до навчальних видань в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», затверджених Науково-методичною радою університету (протокол №3 від 23 квітня 2013 р.).

Контроль самостійної роботи і оцінка її результатів включає:

- самоконтроль і самооцінку студента;
- контроль і оцінку з боку викладача, кафедри, дирекції/деканату, ректорату, державних екзаменаційних і атестаційних комісій, державних інспекцій та ін.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- проведення екзамену;
- тестування;
- колоквиум;
- проведення контрольних робіт;

- письмові чи усні опитування студентів;
- перевірка домашніх завдань;
- перевірка індивідуальних завдань;
- перевірка творчих завдань;
- академконцерт, перегляд творчих робіт, технічний залік;
- контроль за станом фізичної підготовленості та перевірка рівня засвоєння техніки та тактики з видів спорту
- захист реферату;
- захист курсової роботи (проекту).
- та інше.

Результативність виконання конкретних завдань для самостійної роботи студента оцінюється в балах, кількість яких може бути різною для різних типів завдань і визначається в межах окремого факультету (інституту) або кафедри. Повний перелік завдань для самостійної та індивідуальної роботи, їх оцінка, терміни та умови виконання доводяться до відома студентів на початку вивчення навчальної дисципліни.